
Vergaderjaar 2014–2015

34 181

**Verslag van de Algemene Rekenkamer over
2014**

Nr. 2

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 15 juni 2015

De vaste commissie voor de Rijksuitgaven heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Algemene Rekenkamer over het Verslag 2014 van de Algemene Rekenkamer (Kamerstuk 34 181, nr. 1).

De Algemene Rekenkamer heeft deze vragen beantwoord bij brief van 15 juni 2015. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Harbers

De griffier van de commissie,
Groen

Vraag 1

Zullen de werkzaamheden van de Algemene Rekenkamer – nu zij zich de afgelopen jaren meer lijkt te richten op het beoordelen van hervormingen, bezuinigingen, de begroting en het stabiliteitsprogramma – meer raakvlakken hebben met het Centraal Planbureau (CPB)? Op welke wijze zijn de taken van de Algemene Rekenkamer en CPB van elkaar afgebakend? Welke verbindingen zijn nodig naar de toekomst toe?

De Algemene Rekenkamer richt zich, naast de controle op de rechtmatigheid van ontvangsten en uitgaven, op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het overheidsoptreden. We kiezen hiervoor zo relevant mogelijke onderwerpen en dat is de reden dat de afgelopen jaren, in de context van de financieel-economische crisis, onder meer de houdbaarheid van de overheidsfinanciën als structureel aandachtspunt in onze onderzoeksstrategie is benoemd.

Dit heeft er toe geleid dat wij de afgelopen jaren ons inderdaad gericht hebben op onderwerpen als hervormingen, bezuinigingen en het stabiliteitsprogramma. Dit doen wij vanuit onze taak om de inkomsten en uitgaven van het Rijk te controleren en na te gaan of het Rijk beleid uitvoert zoals het bedoeld is. Het CPB maakt economische (beleids)analyses, in het bijzonder ten behoeve van kabinetsbesluitvorming omtrent het te voeren macro-economisch en budgettair beleid. Eenvoudig gesteld staat veel werk van het CPB ten dienste van kabinetsbesluitvorming (vooraf), waar de Algemene Rekenkamer onderzoek doet naar de realisatie van beleid (achteraf), in het bijzonder ten bate van de controlerende taak van de Staten-Generaal. Het kan in de praktijk voorkomen dat we elkaar raken bij de uitvoering van onze taken. Op die momenten zoeken we samenwerking. Een voorbeeld hiervan is de analyse die het CPB op ons verzoek heeft uitgevoerd naar de inkomenseffecten van de inperking van de zorgtoeslag, als onderdeel van ons onderzoek *Bezuiniging op de zorgtoeslag – Realisatie en effect*.

Het CPB is organisatorisch onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en is functioneel onafhankelijk. De Algemene Rekenkamer is als Hoog College onafhankelijk gepositioneerd. Onze taken en bevoegdheden zijn grondwettelijk geborgd en nader geregeld in de CW 2001. Daarmee is de afbakening van taken vastgelegd. Zoals gezegd zoeken wij samenwerking met respect voor de onderscheiden posities als daartoe aanleiding is. Dit uitgangspunt hanteert de Algemene Rekenkamer ook bij andere planbureaus en kennisinstellingen. Zo vond in september vorig jaar een seminar plaats over Europees economisch bestuur met medewerking van CPB, Raad van State, DNB, WRR en de Algemene Rekenkamer.

Vraag 2

In hoeverre is de Algemene Rekenkamer van mening dat publieke verantwoording over publieke gelden op decentraal niveau door provincies en gemeenten, die gaan over de besteding van de publieke middelen voor gedecentraliseerde taken en waarover besloten wordt door democratisch gekozen provinciale staten en gemeenteraden, onvoldoende is en dat het Rijk daarnaast ook nog weer eens publieke verantwoording moet afleggen?

Rijk, provincies en gemeenten zijn onderscheiden democratische bestuurslagen, die ieder een verantwoordelijkheid dragen en daarover verantwoording afleggen aan parlement c.q. provinciale staten of gemeenteraden. Wij beoordelen de kwaliteit van de publieke verantwoording op rijksniveau op grond van onze wettelijke bevoegdheden. Wij hebben geen oordeel over de kwaliteit van de publieke verantwoording van provincies en gemeenten. Wel hebben we gewezen op ingewikkelde

financieringsstructuren en onvoldoende overzicht op landelijk niveau. Zie bijvoorbeeld ons onderzoek naar decentralisatie Natuurcompensatie (*Waddengebied: natuurbescherming, natuurbeheer en ruimtelijke inrichting*, 28 november 2013 en *Compensatie van schade aan natuurgebieden, Vervolgonderzoek naar de bescherming van natuurgebieden*, 16 april 2014).

Vraag 3

Hoe beoordeelt de Algemene Rekenkamer de huidige samenwerking met provinciale en lokale rekenkamers?

De Algemene Rekenkamer hecht veel waarde aan samenwerking met provinciale, lokale en waterschapsrekenkamer(commissie)s. In de afgelopen jaren hebben we nadrukkelijk geïnvesteerd in het helpen op- en uitbouwen van een netwerk met lokale, provinciale en waterschapsrekenkamer(commissie)s. Als rekenkamers en rekenkamercommissies zoeken we elkaar actief op om kennis uit te wisselen, van elkaar te leren en waar relevant, samen onderzoek te doen. In 2015 zetten we de samenwerking versterkt door, onder andere met een samenwerkingsbijeenkomst voor alle collega's van de Algemene Rekenkamer en de lokale, provinciale en waterschapsrekenkamer(commissie)s.

Vraag 4

Hoe ziet de Algemene Rekenkamer de toekomstige rolverdeling van de Algemene Rekenkamer met de provinciale en lokale rekenkamers bij het volgen van het proces van decentralisaties in het sociale domein?

De Algemene Rekenkamer en de lokale rekenkamer(commissie)s hebben ieder een onderscheiden rol en verantwoordelijkheid. De rol van de lokale rekenkamer(commissie)s is om de gemeenteraden te ondersteunen. Wij richten ons onder meer op de randvoorwaarden. Daarnaast brengen we in kaart wat de gevolgen in de praktijk zijn van de decentralisaties. Met het oog hierop willen we de komende drie jaar onderzoek doen bij een aantal gemeenten, waar mogelijk gezamenlijk met lokale rekenkamer(commissie)s. We hanteren daarbij als uitgangspunt dat de rekenkamer(commissie)s en de Algemene Rekenkamer ieder vanuit hun eigen onderzoeksbevoegdheden en verantwoordelijkheden aan deze onderzoeken deelnemen en hierover rapporteren. Wij wijzen hierbij op onze aanbeveling te komen tot «één taal» in het belang van open data (Trendrapport open data 2015).

Vraag 5

In welke mate is de Algemene Rekenkamer bezorgd dat geen afdoende onafhankelijke externe controle op de toezichthouder (Europese Centrale Bank (ECB)) mogelijk is? Kan de Algemene Rekenkamer aangeven hoe geregeld kan worden dat de ECB die onafhankelijke externe controle kan gaan vervullen en wat daar dan voor geregeld moet worden?

In onze brief aan uw Kamer van 9 februari 2015 over toezicht op banken in de EU gaven wij aan dat met de inwerkingtreding van het Single Supervisory Mechanism (SSM) het toezicht op de zogenaamde «significante banken» (banken met een balanstotaal van 30 miljard euro of meer) verschuift van De Nederlandsche Bank (DNB) naar de ECB. Dit leidt er onder andere toe dat de Algemene Rekenkamer geen onderzoek meer kan doen naar het functioneren van het toezicht op de significante Nederlandse banken. De ECB is namelijk geen controle-object van de Algemene Rekenkamer.

Wij vinden het gezien ervaringen in het verleden van groot belang dat er controle op het functioneren van het toezicht mogelijk is. Deze controle zou naar onze mening moeten worden overgenomen door de Europese

Rekenkamer. Onder het SSM heeft de Europese Rekenkamer echter geen nieuwe expliciete taken gekregen om functioneren van het toezicht door de ECB te toetsen, en de huidige controlebevoegdheden (neergelegd in Art. 27.2 ESCB en ECB-Statuut, en Art. 20(7) SSM-Verordening) zijn daarvoor naar onze opvatting te beperkt. Er is dan sprake van een gat in de onafhankelijke externe controle op de aan de ECB opgedragen toezichttaken.

Om de ontstane situatie op te lossen is het nodig dat een sluitend controle- en verantwoordingsstelsel voor het SSM op EU-niveau tot stand wordt gebracht. De onafhankelijke externe controle op het toezicht van de ECB door de Europese Rekenkamer zou moeten worden geborgd met een breed mandaat.

Vraag 6

Wie zou er onafhankelijk toezicht moeten houden op de ECB?

Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de beantwoording van vraag 5.

Vraag 7

Klopt het dat bij een groot aantal projecten van de Algemene Rekenkamer bij de initieel geplande onderzoeksdagen en de gerealiseerde onderzoeksdagen grote verschillen te zien zijn? Wat zijn hiervan de gevolgen?

Ja, dat klopt.

Bij de initiële planning wordt een eerste inschatting gemaakt op basis van wat vooraf de inschatting van de benodigde onderzoeksinspanning is. Lopende het onderzoek kan op basis van de bevindingen aanvullend onderzoek nodig zijn, of extra publicatiemomenten of andere aanvullende werkzaamheden. In de loop van het onderzoek worden daarom plannings bijgesteld. In de gepresenteerde tabel is er voor gekozen de gerealiseerde planning tegen de initieel geplande dagen af te zetten en niet om ook de bijstellingen weer te geven. Wij werken met een flexibel werkprogramma dat op drie momenten per jaar wordt geactualiseerd. De gevolgen van de bijstellingen in plannings van onderzoeken worden tijdens deze actualisaties meegenomen in de afweging welke nieuwe onderzoeken kunnen worden gestart. Flexibiliteit in het werkprogramma is ook nodig om tijdig ruimte te maken voor verzoekonderzoeken van Kamer en Kabinet.

Vraag 8

Welke activiteiten heeft de Algemene Rekenkamer hierdoor niet kunnen doen? Wat leert de Algemene Rekenkamer uit de projecten met een groot verschil voor de toekomstige planning van projecten?

Soms worden onderzoeken later gestart of worden lopende onderzoeken later gepubliceerd dan gepland. Van de voor 2014 voorgenomen publicaties zijn er negen doorgeschoven naar 2015 (zie voetnoot 2 op pagina 17).

We hebben hiervan geleerd dat we scherper moeten zijn op de vraagstelling en de focus van een onderzoek en daar ook gedurende het onderzoek op moeten sturen. Waar flexibiliteit gewenst en nodig is, moet de planning hier expliciet op worden bijgesteld.

Vraag 9

Klopt het dat de Algemene Rekenkamer in het najaar van 2014 kritisch was op de rol en inbedding van accountants in de verantwoording? Hoe beoordeelt de Algemene Rekenkamer de voortgang die wordt geboekt op dit thema?

De Algemene Rekenkamer heeft op 29 oktober 2014 een brief aan de Tweede Kamer gezonden over haar zienswijze op de ontwikkelingen in het accountantsberoep. Inmiddels zijn er de nodige ontwikkelingen in gang gezet.

De 53 maatregelen die door de Werkgroep Toekomst accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn voorgesteld, worden op dit moment door de NBA en de accountantskantoren geïmplementeerd. De te treffen maatregelen zijn onder te brengen in drie groepen:

- maatregelen die de OOB-kantoren moeten implementeren (waarbij OOB staat voor organisatie van openbaar belang);
- maatregelen voor de niet OOB-kantoren;
- sectorbrede maatregelen.

De maatregelen worden binnen het programma «In het publiek belang» door diverse NBA werkgroepen uitgewerkt en voorzien van een concrete fasering en opleverdatum. Via een dashboard zal de voortgang worden gemeten en zichtbaar gemaakt. Er is ook een monitoringcommissie benoemd die de voortgang bij de kantoren gaat bewaken. Een aantal maatregelen wordt door de Minister van Financiën in wetgeving vertaald, waarvan de voorstellen naar verwachting in het voorjaar 2015 voor publieke consultatie verschijnen. Wij zullen de voortgang van de implementatie van de maatregelen met belangstelling blijven volgen.

Met betrekking tot de door de AFM en de werkgroep Toekomst accountantsberoep voorgestelde maatregel om de OOB-definitie uit te breiden voert het Ministerie van Financiën op dit moment een onderzoek uit naar de mogelijkheden. De verwachting is dat de Minister voor de zomer met voorstellen komt.

Veel organisaties die met publiek geld worden gefinancierd, zoals provincies, gemeenten, scholen, woningcorporaties, ziekenhuizen en onderwijsinstellingen maken gebruik van de controleverklaringen van accountantskantoren. Deze organisaties, waar het openbaar belang bij uitstek aanwezig is, behoren nu echter niet tot de groep OOB's. Omdat naar onze mening een gerichte uitbreiding van de OOB-definitie naar organisaties die (deels) met publiek geld worden gefinancierd niet alleen kan bijdragen aan een kwalitatief betere uitvoering van de controle, maar ook aan het besef dat de rol van de accountant als «vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer» hier bij uitstek in het geding is, zal de Algemene Rekenkamer zich actief opstellen in het discussie over de uitbreiding van de OOB-definitie.

Vraag 10

Hoe hebben de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVRR) en de Algemene Rekenkamer de onderlinge samenwerking en uitwisseling in 2014 versterkt? Wat zijn de effecten van de onderlinge samenwerking met de NVRR?

Langs verschillende wegen is de samenwerking tussen de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) en de Algemene Rekenkamer in het afgelopen jaar versterkt. De decentralisaties in het sociale domein zijn inhoudelijk een belangrijk punt van aandacht geweest. Zo hebben de Algemene Rekenkamer en de NVRR gezamenlijk aandacht gevraagd voor afdoende bevoegdheden van rekenkamer(commissie)s bij de controle van samenwerkingsverbanden, waarin gemeenten participeren, en bij de contractpartijen. Mede naar aanleiding van deze gezamenlijk inspanningen zijn de onderzoeksbevoegdheden van de

rekenkamer(commissie)s in geval van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden per 1 januari 2015 uitgebreid. Daarnaast is, net als voorgaande jaren, nadrukkelijk geïnvesteerd in kennisuitwisseling. Dit heeft onder andere vorm gekregen via gezamenlijke bijeenkomsten, expertmeetings en deelname van de Algemene Rekenkamer aan de verschillende commissies van de NVRR. Deze commissies zijn ingesteld om het NVRR-bestuur te ondersteunen in de beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. In het NVRR-bestuur heeft ook één van de collegeleden van de Algemene Rekenkamer zitting.

Vraag 11

In hoeverre vindt specifiek onderzoek plaats van de Algemene Rekenkamer in de bijzondere gemeenten in het Caribisch gebied (Bonaire, St. Eustatius, Saba)?

Op 22 november 2012 publiceerden wij het rapport rijksoverheid en Caribisch Nederland: naleving van afspraken. Daarnaast onderzoekt de Algemene Rekenkamer jaarlijks in het verantwoordingsonderzoek activiteiten van het kabinet richting gemeenten, waaronder de openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius en Saba, die relevant zijn voor de begrotingsadministratie van het Rijk. Zo hebben we in het Verantwoordingsonderzoek 2013 en 2014 onder meer aandacht besteed aan de coördinatie van het rijksbeleid richting de BES-eilanden.

Vraag 12

Wat is de rol van de Algemene Rekenkamer voor de bijzondere gemeenten van Nederland, te weten Bonaire, St. Eustatius en Saba?

De Algemene Rekenkamer opereert ingevolge de Comptabiliteitswet op Rijksniveau. Provincies en gemeenten hebben hun eigen rekenkamerfuncties. Dit geldt ook voor de «bijzondere gemeenten» in Caribisch Nederland. Zoals aangegeven in antwoord op vraag 3 vindt er actief kennisuitwisseling plaats met lokale rekenkamers. Daarnaast hechten we veel belang aan internationale samenwerking tussen rekenkamers.

Vraag 13

Hoe is de rekenkamerfunctie geregeld in de bijzondere gemeenten van Nederland, te weten Bonaire, St. Eustatius en Saba?

In de artikelen 95 t/m 105 van de Wet openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius en Saba is de gezamenlijke rekenkamer voor de drie eilanden van Caribisch Nederland geregeld. Er is een verordening vastgesteld voor het instellen van de rekenkamer. Deze bestaat uit drie leden; elke eilandsraad benoemt een lid voor een periode van zes jaar. De eilandsraden van Bonaire en St. Eustatius hebben elk een lid benoemd, maar het Bestuurscollege van Saba heeft tot op heden geen lid voorgedragen. Hierdoor heeft deze Rekenkamer nog niet kunnen vergaderen en geen onderzoek kunnen verrichten. De Rekenkamer Rotterdam was betrokken bij de ontwikkeling en vormgeving van de gezamenlijke rekenkamer en heeft trainingsprogramma's klaar liggen. De Rekenkamer Rotterdam heeft haar activiteiten echter opgeschort, nu het proces vorig jaar tot stilstand is gekomen.

Vraag 14

De Algemene Rekenkamer was in 2014 actief in zo'n 40 landen; wat is nut en noodzaak van het actief zijn in al deze landen?

Wij zijn actief lid en thans voorzitter van EUROSAI, de Europese organisatie van rekenkamers, en INTOSAI, de internationale organisatie van rekenkamers. We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van professi-

onele normen en standaarden. Daarnaast stimuleren we de verbetering van het openbaar bestuur door, waar nodig, zusterinstellingen te ondersteunen bij de vergroting van hun effectiviteit bij de controle op de rechtmatigheid van de uitgaven in die landen. Een voorbeeld hiervan is het EU twinningsproject met Servië (2012–2015) waar de rekenkamer van Servië op het niveau van de EU-acquis is gebracht. Bovendien willen we het beter functioneren van internationale organisaties, waarvan Nederland een belangrijke lidstaat is, bevorderen. Dit doen wij in institutionele versterkingsprojecten en externe controleurschappen. Dit zijn wederkerige processen. Internationale activiteiten versterken ook ons eigen instituut. Ze dragen bij aan onze professionaliteit en aan de kennis en vaardigheden van de medewerkers. Tenslotte is vermeldenswaardig dat internationale activiteiten van de Algemene Rekenkamer meer dan eens geïnitieerd worden door of in samenspraak met internationale organisaties als OESO, de Wereldbank en de Europese Commissie.

Vraag 15

Zijn er opvallende verschillen in de aanpak van andere nationale rekenkamers in Europa en de Europese Rekenkamer in vergelijking met de Algemene Rekenkamer?

Er zijn enkele in het oog springende verschillen:

1. De Algemene Rekenkamer steunt anders dan veel van onze collega's in het verantwoordingsonderzoek op de voorcontrole van de Auditdienst Rijk (ADR). Wij richten onze aandacht in belangrijke mate op de betrouwbaarheid van het systeem, waarbij we zelf ter toetsing van het systeem en bij bijzondere risico's aanvullend ook afzonderlijke dossiers onderzoeken. Veel andere rekenkamers, inclusief de Europese Rekenkamer, hanteren een ander systeem. Daarin worden de rekeningen door de rekenkamerorganisatie zelf gecontroleerd, en wordt met behulp van uitgebreide steekproeven de rechtmatigheid van individuele transacties onderzocht.
2. De onderzoeksmandaten van de rekenkamers verschillen van elkaar. Diverse rekenkamers in de EU hebben de taak om al het publiek geld in eigen land te controleren. Naast het doen van onderzoek bij het Rijk controleren zij vaak ook rekeningen op lokaal/regionaal niveau.
3. Samen met onder meer de Scandinavische Rekenkamers en de National Audit Office van het Verenigd Koninkrijk, heeft de Algemene Rekenkamer een traditie als het gaat om het doelmatigheidsonderzoek. Veel andere rekenkamers richten zich van oudsher vooral op het rechtmatigheidsonderzoek en onderzoek naar de naleving van verplichtingen uit wet- en regelgeving («compliance audit»). Daarnaast hebben sommige rekenkamers in vooral Zuid-Europa een rechtsprekende functie (zoals Frankrijk). Dat geeft uiteraard ook verschillen in aanpak.

Vraag 16

Waarom kan de Algemene Rekenkamer niet instemmen met een extra taakstelling oplopend tot € 1,2 miljoen in 2018 in het licht van de forse bezuinigingen die elders ook gerealiseerd moeten worden?

De Algemene Rekenkamer is zich terdege bewust van de forse bezuinigingen die gerealiseerd moeten worden in het openbaar bestuur. De regering kan als gecontroleerde, vanwege de staatsrechtelijke positie van de Algemene Rekenkamer, de wettelijke controletaak niet inperken door bezuinigingen op te leggen. Onze staatsrechtelijke positie komt tot uitdrukking in de beheersafspraken die tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Algemene Rekenkamer zijn gemaakt. Wel kan de Algemene Rekenkamer een inspanningsverplichting op zich nemen. Dat is voor de bezuinigingen van het kabinet Rutte I ter

grootte van € 1,9 miljoen gebeurd en heeft bij de Algemene Rekenkamer geleid tot bezuinigingen in ondersteuning, management en werkwijzen. In 2014 is daarmee, conform begroting, een bezuiniging van € 1,1 mln. gerealiseerd. Ook heeft de Algemene Rekenkamer flink bijgedragen door in het aantal werkplekken en -locaties te snijden. Dit heeft de Rijksdienst een besparing van € 1.640.000 opgeleverd. Dit is niet zichtbaar in onze eigen begroting en jaarverslag, maar komt wel het openbaar bestuur ten goede.

Wij waken ervoor dat onze wettelijke controletaken niet in gevaar komen. Het inboeken van de bezuiniging Rutte II ter grootte van € 1,2 mln. zal ertoe leiden dat de Algemene Rekenkamer haar wettelijke controletaken niet op een adequate en dezelfde kwalitatief hoogwaardige wijze kan uitvoeren. De Algemene Rekenkamer is dan ook van mening dat het realiseren van deze bezuiniging niet verantwoord is. Dit is in maart 2014 in een bestuurlijk overleg tussen de president van de Algemene Rekenkamer en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de orde gesteld. Het overleg hierover ter voorbereiding op de ontwerpbegroting 2015 heeft niet geleid tot aanpassing van de begroting. De Algemene Rekenkamer constateert dan ook dat er sprake is van een onoverbrugbaar verschil van inzicht of en in hoeverre de Algemene Rekenkamer aan de gevraagde inspanningsverplichting kan voldoen. De Rekenkamer blijft daarom van mening dat zij de inspanningsverplichting niet op zich kan nemen.

Vraag 17

Waarom zijn de uitgaven van de Algemene Rekenkamer in 2014 gestegen ten opzichte van 2013 (in 2014 € 30,0 miljoen en in 2013 € 29,0 miljoen) terwijl er nu ook al een taakstelling is?

Zoals in ons Verslag 2014 ook is aangegeven (p. 58) zijn er in 2014 eenmalige uitgaven gedaan voor het EUROSAI-congres, vanwege het Nederlandse voorzitterschap van EUROSAI (p. 36) en de viering van 200 jaar Algemene Rekenkamer. Voor de organisatie van het EUROSAI-congres waren (eenmalig, incidenteel) extra middelen toegekend (€ 1 miljoen) aan de begroting voor 2014. Deze staan los van de inspanningsverplichting en zijn niet van invloed op uitgaven in latere jaren.

Vraag 18

Waarom heeft de Algemene Rekenkamer de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gevraagd de onderbesteding in 2014 te mogen toevoegen aan de eindejaarsmarge?

De begrotingsregels bieden de mogelijkheid om via de eindejaarsmarge 1% van de bruto uitgaven (stand Ontwerpbegroting) mee te nemen naar het volgende begrotingsjaar. De gedachte hierachter is mede dat het realiseren van de uitgavenbegroting afhankelijk is van het tijdstip van facturering en de verwerking hiervan. In de uitvoeringspraktijk kan dit leiden tot onderbesteding in een begrotingsjaar waarbij een betaling op het daaropvolgende jaar drukt. In 2014 is dit bij de Algemene Rekenkamer het geval en heeft zij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dan ook verzocht dit aan de eindejaarsmarge toe te voegen.

Vraag 19

Klopt het dat de uitgaven voor externe inhuur in 2014 sterk gestegen zijn ten opzichte van 2013? Kan er een weergave worden gegeven van de meerjarige ontwikkeling van de uitgaven voor externe inhuur in de afgelopen acht jaar?

Ja, dat klopt. Een toelichting hierop is terug te vinden op p. 58 van ons Verslag 2014 en komt er kort gesteld op neer dat er meer gebruik is gemaakt van flexibele arbeid voor:

- specifieke deskundigheden;
- piekbelasting in het verantwoordingsonderzoek;
- communicatie-advisering (in verband met het EUROSAL-congres).

Onderstaand de meerjarige ontwikkeling van de externe inhuur vanaf 2006. Vanaf 2013 rapporteert de Algemene Rekenkamer deze uitgaven conform de kostensoortenindeling van het model Rijksbegrotingsvoorschriften.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Model Rijksbegrotingsvoorschriften	2013	2014
Onderzoeksprojecten	399.979	447.397	519.795	534.286	153.863	364.918	182.293	Organisatie- en formatieadvies	8.712	–
Internationale projecten	12.669	122.983	78.074	32.923	59.580	14.486	14.462	Beleidsadvies	308	8.542
Communicatie	68.872	16.782	52.043	55.118	21.180	69.628	155.311	Communicatieadviesering	157.303	208.447
Strategische adviezen	38.854	101.284	52.697	114.617	–	–	–	Juridisch Advies	8.473	–
Interne accountant	55.067	37.876	44.964	55.847	53.657	43.385	80.922	Advisering opdrachtgevers automatisering	35.074	–
Bedrijfsvoering	656.810	302.086	750.545	1.027.046	877.535	718.495	612.472	Accountancy, financiën en administratieve organisatie	69.172	364.298
								Uitzendkrachten (formatie & piek)	158.324	128.520
Totaal	1.232.251	1.028.408	1.498.119	1.819.837	1.165.815	1.210.912	1.045.460		437.366	709.807